

A WWW „pókhálójában” történő útvesztést elkerülendő, világszerte érvényesül az a törekvés, hogy a szolgáltatást igénybe vevő szervezetek és egyének számára olyan terek keletkezzenek, amelyekben biztonságosan és könnyen bejelenthetik és kielégíthetik igényüket kereskedelmi és/vagy szakmai kapcsolatok létesítésére. Ilyen tér – virtuális információs park néven – a brünni műegyetem egyik szerverén is létrejött (<http://www.fce.vutbr.cz/vip/vipcz>).

A cikk végezetül felsorolja a szóban forgó szerveren kiállított többi információforrást is. Ezek túlnyomó része brünni vagy csehországi vonatkozású.

VESELÝ, V.: Internet jako prostředek pro online marketing. 1–2. c. = I, 38. köt. 1., 2. sz. 1996. p. 18–20., 35–37./

(Futala Tibor)

Nyilatkozat a CDS/ISIS mikrováltozatának terjesztése és fejlesztése érdekében

Bogotában 1995. május 22. és 25. között ülésezett a CDS/ISIS használóinak 1. nemzetközi kongresszusa. Négy száz latin-amerikai, karib-térségi, afrikai és európai szakember vett rajta részt.

A CDS/ISIS programcsomagról, főként annak mikrováltozatáról *Giampaolo Del Bigio*, a program UNESCO-központi menedzsere tartott részletes előadást.

A mikrováltozat fejlesztési munkálatai tíz évvel a makro-ISIS megszületése után, 1983-ban indultak el PDP/11 számítógépen. 1984-ben a programcsomagot IBM/PC-kre adaptálták. Egy év alatt az UNESCO 800 programmásolatot osztott szét, majdnem annyit, mint amennyi tíz év alatt az alapprogramból elkelt. Jelenleg több mint 16 ezren használják a mikrováltozatot „hivatalosan”, „nem hivatalosan” ennél jóval többen. A népszerűség oka: a változó hosszúságú rekordok, a mezők és almezők ismétlésének lehetősége, a rendszer funkcióinak integráltsága. Az UNESCO a programcsomag terjesztését több mint 140 disztribútorral oldja meg.

A mikrováltozat 1.0 alapverziója fokozatosan (1989-ben) 2.3 jelű, majd (1993-ban) 3.0 jelű verzióvá fejlődött. Az újabb verziók többféle előnyéből azt kell kiemelni, hogy a CDS/ISIS segítségével felhalmozott adatbázisok használata hálózati környezetben is lehetővé vált. A programcsomag implementálása eddig MS-DOS-ra, VAX/VMS-re és Unixra (Intelre) történt meg. Egészen új fejlemény, hogy a CDS/ISIS programokat – a használók érdekében – C++ programnyelvre írták át, ami az átvihetőséget (portability), a levédhetőséget (maintainability), a felfelé való kompatibilitást (upward compatibility) és a kliens-szerver architektúra implementálását egyaránt lehetővé teszi. A rendszer több környezetben történő fejlesztéséhez (multi-platform development) a ZINC++ rendszert vették igénybe, amely alkalmas arra, hogy a programokat különféle számítógépeken az MS-DOS, Windows, Windows NT és Unix környezetébe adaptálják.

A mikrováltozat továbbfejlesztésében az UNESCO több partnerrel vállalt dolgozik, s várható, hogy hamarosan új „továbbfejlesztményekkel” rukkol elő.

A résztvevők a kongresszus végén deklarációt fogadtak el a CDS/ISIS mikrováltozatának további terjesztése és fejlesztése érdekében. A deklaráció a mikrováltozat erényeinek és eddigi használatának leszögezéséből indul ki, majd az alábbi ajánlásokban foglalja össze a tennivalókat:

Nevezetesen „azt ajánlja, hogy

1. A Kolumbiai Nemzeti UNESCO Bizottság... a deklarációt juttassa el a többi nemzeti bizottsághoz, ami jelentős mértékben járulhat hozzá azon célok eléréséhez, amelyeket a nemzeti közönség a maga hasznára kitűzött.
2. Az UNESCO legközelebbi közgyűlésén... a tagországok küldöttei tegyenek javaslatot a Micro CDS/ISIS fejlesztésének sürgető programjára az új technológiák és az információs rendszerek globalizálása által előidézett követelményekhez való adaptálási munkák elvégzése érdekében.
3. Az UNESCO legközelebbi közgyűlésén a tagországok küldöttei tegyenek javaslatot az UNESCO CDS/ISIS-szel foglalkozó szervezeti egységének megerősítésére...
4. A tagországok a nemzeti és regionális disztribútorok számára elégséges erőforrást biztosítsanak a rendszer újonnan kifejlesztett technológiájának elsajátítása érdekében...
5. A nemzeti használói társulások ismertessenek el az UNESCO jelenlegi struktúrájában a rendszer fejlesztésének és terjesztésének jelentős kiegészítőiként...
6. Az UNESCO biztosítsa a szükséges erőforrásokat a disztribútorok számára a programellátással kapcsolatos éves konferenciák látogatásához.
7. Az UNESCO két évenként tegye lehetővé a nemzetközi Micro CDS/ISIS kongresszusok megrendezését...

8. Az UNESCO Latin-Amerika és a karibi térség számára... biztosítsa a CD ROM Micro ISIS Clearing House kiadásának folytatását, és az Internet kizárólagos MicroISIS szervereinek implementálását.
9. Az UNESCO szólítsa fel a disztribútorokat, a használói társulásokat és más érdekelt nemzetközi szervezeteket... az információs anyagok, használati utasítások és kézikönyvek elkészítésében való aktív részvételre.
10. A használói társulások tanulmányozzák azokat a regionális és nemzetközi innovációs és koordinációs mechanizmusokat, amelyek révén hozzá lehet jutni a rendszer fejlesztéséhez és terjesztéséhez szükséges erőforrásokhoz.
11. Az UNESCO folytassa és erősítse meg a programellátás eredetileg kitűzött politikáját a tagországok intézményeivel karöltve.
12. Az UNESCO őrizze meg a díjtalan terjesztés elvét..."
- Ezt a dokumentumot a szakma bogotai deklarációjaként emlegeti.
- /ANDROVIČ, A.: 1. Medzinárodný kongres CDS/ISIS. Bogota, Kolumbia 22.–26.5. 1995. = Knižnice a Informácie, 28. köt. 2. sz. 1996. p. 87–92./**

(Futala Tibor)

Új ajtó nyílt az információs korszakba

A *New York Public Library (NYPL)* egy éven át ünnepelte alapításának 100. évfordulóját. Az ünnepségsorozat záróeseménye az új Tudományos, Ipari és Biznisz Könyvtár (*Science, Industry and Business Library = SIBL*) megnyitása volt 1996. május 2-án. Ezzel új korszak kezdődött az intézmény életében.

A részlegét egy korábbi áruházzá átalakított épületben helyezték el. Az építészeti kialakítás megőrizte a 20. századi értékeket, de igyekezett eleget tenni a 21. század követelményeinek is. A két alsó szinten helyezkednek el a nyilvános szolgáltatások, a három felső szintre került az ötszintes raktár, amely 1,2 millió könyvet és 120 000 folyóirat-sorozatot, rengeteg szabadalmat, és mintegy egymillió mikrodokumentumot fogad be.

A megvalósítás 100 millió dollárba került, amelyhez a város 13, az állam 7,5 és a szövetségi kormány 4 millió dollárt adott. Az összeg nagyobb része szponzoroktól származott. (Az egyes tereket és olvasótermeket hálából róluk nevezték el.)

A SIBL vezető helyet foglal el az ország nyilvános tudományos és vállalkozási információs központjai között. Számítógépes és telekommunikációs kapcsolatok fűzik más könyvtárakhoz, oktatási intézményekhez, hivatalokhoz és otthonokhoz, a használói számára utat nyit a világ elektronikus információihoz.

Megmaradtak természetesen a hagyományos könyvtári szolgáltatások, és velük együtt a könyvtári atmoszféra is. Ami mégis más, az majdnem

láthatatlan. Az épületet vezetékek hálózák be. (A kettős padló lehetővé teszi a hálózat későbbi korlátlan átrendezését és bővítését.) A használók saját laptopjaikat csatlakoztathatják a könyvtár online katalógusaihoz és az Interneten lévő Webhelyéhez. Akiknek nincs saját laptopjuk, nyolc online terminált használhatnak, vagy az OPAC 42 terminálját. A bejárati előtérből nyílik a konferenciaközpont, ahol különféle rendezvényeket tarthatnak. Itt tíz elektronikus kiosk található, amelyet az IBM fejlesztett ki és adományozott a könyvtárnak; az IBM egyébként további 60 munkaállomással is megajándékozta az NYPL-t.

A felhasználók egy sor szolgáltatással ingyen élhetnek (pl. szaktájékoztatók segítségével); ezek közé tartoznak a kisvállalatoknak nyújtott információs szolgáltatás, a nemzetközi kereskedelmi információk, a természettudományi oktatást segítő program is. Térítésért nyújtott szolgáltatás pl. a kiterjedt kutatást igénylő tájékoztatás, a gyors dokumentumellátás. Az elektronikus információs központban 70 munkaállomáson lehet hozzáférni a világ természettudományos és vállalkozási információihoz. A számítógépek használatában járhatlanok 30 munkaállomáson ismerkedhetnek meg az információszerzés rejtelmeivel.

/HARRIOTT, E.: New York's new door to the information age. = American Libraries, 1996. Jún.–júl. p. 58–59./

(Papp István)